

wandelen

Herfst, historie en heerlijkheden in Henegouwen

De laars van Henegouwen, in het zuiden van België, herbergt enkele van de mooiste dorpen en kastelen van Wallonië. Vergeet onderweg vooral ook niet te proeven van het trappistenbier en de lokale kazen.

tekst & foto's *Esther te Lindert*

Zicht op het
gehucht Lompret.

Zinkgat Fondry des Chiens.

1 VIERVES-SUR-VIROIN De Graven van Hamal

De Graven van Hamal hadden het goed bekeken in 1567. Ze verbouwden een boerderij tot kasteel en overzagen vanuit hun torens eeuwenlang de vallei van Viroin, de rivier die tussen de heuvels kronkelt en verdwijnt in de bossen. Voor appels liepen ze de trap af, de boomgaard in.

Gewone stervelingen nestelden zich in hun kalkstenen huizen tegen de burcht aan. Zo ontstond Vervies-sur-Viroin; een wirwar van steegjes waar de kerk spits bovenuit torent. Met verderop de begraafplaats. De koperen koepel van het mausoleum wijst op de laatste rustplaats van de Graven van Hamal.

Boven het dorp staat een bankje met weids uitzicht. Af en toe klinkt het geluid van een motorzaag in het dal of eechoot geblaf in een van de steegjes, verder heb je hier het rijk van Henegouwen voor jezelf.

HOE KOM JE ER?

Wie met het ov gaat, kan het best reizen via Antwerpen (of Luik) en Charleroi naar Couvin. Info: nmbs.be, nsinternational.nl
Ter plekke reizen met de bus vereist enige planning. Check route en tijden op letec.be.

De route in dit artikel (zo'n 35 kilometer) is ook te wandelen in etappes. Overnachten kan o.a. in [Lompzet](http://Lompzet.com), hoteldefrancois.be
In heel Wallonië zijn wandel- en fietsroutes aangelegd over jaagpaden en oude spoorlijnen ([Ravelroutes](http://Ravelroutes.be)), ravel.wallonie.be

Links: het kasteel in Vervies-sur-Viroin. Rechts: Château Bivort in Nismes.

2 NISMES Bomen in een ravijnachtig zinkgat

Aan alle kanten van Vervies strekt het natuurgebied Viroin Hermeton zich uit. Wandel westwaarts over heuvels van kalk, langs een steengroeve en weilanden, al glibberend over modderige trekkersporen. In de bossen liggen pas omgezaagde boomstammen opgestapeld, het zaagsel nog op de natte bladeren.

Midden in een grasland, vlakbij Nismes, groeien bomen uit een ravijnachtig zinkgat. Wie over het randje van de Fondry des Chiens kijkt, ziet een kloof van 20 meter diep en 100 meter lang. Miljoenen jaren sijpeld de regenwater door het kalksteen, en sleet de ondergrond uit tot spleten en spelonken, rotsen en kloven. Daarna hakten mannen met beitels eeuwenlang in de roodachtige grond naar ijzererts.

Die ijzerwinning legde Nismes geen windeieren. Bij de oude kasteelmuur in het dorp prijkt Château Bivort, eens thuis van meestersmeden. De familie Licot, ook rijk geworden in de ijzersmederij, bouwde in de negentiende eeuw haar kasteel en de Jardins d'O, een park met vijvers en stapstenen tussen de stroompjes.

Kapel op weg naar Lompzet.

3 LOMPZET Gehucht langs de Eau Blanche

Even buiten Nismes verandert het heuvelland in glooiende velden. Ergens in een bos staat een overwoekerde hut, langs de open vlaktes staan kijktorens. Dan klinkt het gekabbel van de Eau Blanche, het 'witte water' dat haar naam dankt aan de kalkhoudende grond waar ze doorheen stroomt.

In haar armen ligt Lompzet, een gehucht met kastanjebomen tussen de kerk en de resten van een kasteel. Daarachter verrijzen de hellingen van het Franc Bois. Hier groeien inheemse taxusbomen, volgens de overlevering geplant door Romeinse soldaten. Klauter naar het uitzichtpunt en het dorp ligt aan je voeten.

Beneden bij de rivier serveert restaurant L'Eau Blanche de lokale specialiteit *escavèche*, paling ingelegd met citroen, ui en kruiden. Meer wil de serveerster er niet over kwijt, want "hoe de vis precies wordt bereid is geheim". 's Avonds verlichten slechts een paar lampen de straten. Verder is er niets dan het ruisen van de rivier, een zuchtje brandhout en fonkelende sterren.

4 CHIMAY Heerlijkheid en prinsdom

Verder voeren de paden, over oude spoorlijnen en een viaduct, naar de voormalige heerlijkheid, graafschap en prinsdom vijf kilometer verderop: Chimay. Op een herfstige doordeeweekse dag oogt Chimay verlaten. Grijske keien glinsteren in de miezer. Het is stil op de trappen naar de wasplaats, waar vrouwen ooit hemden en rokken in het water van de Eau Blanche dompelden. In de steegjes lijken zelfs de huizen tegen elkaar aan gekropen. Een enkele woning is eigendom van de klimop. Zo niet het middeleeuwse kasteel van Chimay, gebouwd op een uitstekende rots. Hier openen de huidige prins en prinses de deuren voor bezoek en klassieke concerten in de theaterzaal.

Schuilen voor regen en herfstwind? Stap een café binnen en bestel het trappistenbier dat de naam draagt van dit dorp; blond met de smaak van citrusvruchten of bruin met een vleugje chocola en karamel. Daarbij past een plankje zachte korstkaas, gewassen met het brouwsel. Daarna lonken weer de bospaden en landerijen, met een enkele verlaten boerderij met spinrag achter de ruiten. chateauxdechimay.be

TRAPPISTEN- KAAS EN -BIER

Op vijftien minuten wandelen van de abdij van Scourmont vind je de Espace Chimay, waar informatie wordt gegeven over de productie van de trappistenkazen en -bieren. In de Auberge de Poteaupré ernaast zijn de ze te proeven: chimay.com, espace-chimay.com

Let op: in deze tijd van het jaar hanteleren sommige restaurants en cafés in de dorpen afwijkende openingstijden. Check voor bezoek de websites. Overige streekinfo: visitwallonia.be

Onder de gewelven rijpen de kazen

5 ABDIJ SCOURMONT Trappistenklooster

Zeven kilometer ten zuiden van Chimay leidt een laantje met Japanse esdoorns de bezoeker naar de entree van het trappistenklooster. Zo uitbundig als de herfstbladeren kleuren, zo ingetogen is de sfeer achter de poorten van de Onze Lieve Vrouw van Scourmont.

Fluisteringen in de kloosterhal, doffe voetstappen over het bladerdek op de binnenplaats. Zeventien broeders stichtten in 1850 op een ongerept plateau deze cisterciënzerabdij. De trappisten bewerken stugge heide tot vruchtbare grond waar ze koeien laten grazen, en brouwen bier met het bronwater uit de Oise.

Dwaal door de tuinen en langs gebouwen van grijs natuursteen. Achter de muren borrelt en gist het trappistenbier, onder de gewelven rijpen de kazen. Voor die aardse geneugten kan de bezoeker terecht in herbergen en cafés in de buurt. Ziel en vermoede benen vinden rust op een stoeltje in de kerk, waar het licht door roze en lichtgroene glas-in-lood-ramen valt, en de reiziger zich kan onderdompelen in warmte en de geur van mirre. chimay.com, abbaye-de-scourmont.com

